AP | bescherming in een digitale wereld

Autoriteit Persoonsgegevens
Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
T 070 8888 500
autoriteitpersoonsgegevens.nl

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum	Ons kenmerk	Uw brief van
28 mei 2026	[redacted]	26 mei 2026
	Contactpersoon	Uw kenmerk
	[redacted]	[redacted]

Onderwerp
Wetgevingstoets conceptwetsvoorstel Verzamelwet SZW 2027

Geachte heer Vijlbrief,

U heeft het volgende conceptwetsvoorstel (hierna: het concept) met memorie van toelichting (hierna: de toelichting) voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP):[1]

Wijziging van enkele wetten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in verband met verscheidene technische en kleine beleidsmatige wijzigingen (Verzamelwet SZW 2027).

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft verzocht om de voorgestelde wijzigingen van de Wet kinderopvang BES[2] en de Wet inburgering 2021[3] met spoed te toetsen. De AP voldoet hiermee aan dit verzoek en beperkt haar toets tot deze twee wijzigingen.

De AP toetst of de voorgestelde verwerking van persoonsgegevens voldoet aan de regels die daarvoor gelden. De AP maakt daarbij gebruik van het toetsingskader dat is opgenomen als bijlage bij deze wetgevingstoets (hierna: het toetsingskader).

Deze wetgevingstoets wordt ook verzonden aan de Minister van Werk en Participatie.

[1] Op grond van artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming.
[2] Artikel XV van het concept.
[3] Artikel X, onder B, van het concept.

Bijlage(n) Toetsingskader

Datum
28 mei 2026

Ons kenmerk
[redacted]

Conclusie

De AP heeft enkele aanmerkingen op het concept en/of de toelichting.
Aanpassing van het concept en de toelichting is nodig.

Hoofdlijn

- Het concept creëert een grondslag voor het verwerken van bijzondere categorieën van persoonsgegevens. Zonder onderbouwing is de noodzaak tot het verwerken van *alle* categorieën bijzondere persoonsgegevens niet aangetoond (paragraaf 1).

- In de toelichting is niet onderbouwd welke uitzonderingsgrond voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens van toepassing is (paragraaf 2).

Strekking van het concept

Wijziging van de Wet kinderopvang BES

De Wet Kinderopvang BES bepaalt dat één of meer natuurlijke personen of rechtspersonen worden aangewezen als deskundige.[4] Bepaalde personen[5] kunnen hieraan (een vermoeden van) een misdrijf tegen de zeden of mishandeling in de kinderopvang melden.[6] De deskundige heeft de taak tot (a) het fungeren als aanspreekpunt, (b) het adviseren over eventueel te nemen stappen, (c) het bijstaan bij het nemen van stappen gericht op het zoeken naar een oplossing, en (d) het desgevraagd begeleiden bij het indienen van een klacht of het doen van aangifte.

Ten tijde van de totstandkoming van de Wet kinderopvang BES was nog onduidelijk wie als deskundige zou worden aangewezen. Inmiddels is het voornemen om de Vertrouwensinspecteur in Europees Nederland samen met het Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in Caribisch Nederland aan te wijzen.

Het concept bepaalt dat de deskundige bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard kan verwerken. Ook kunnen de deskundigen elkaar persoonsgegevens, bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard verstrekken.

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot gegevensverwerking, die (onder andere) betrekking kunnen hebben op de te verwerken gegevens.

---

[4] Artikel 2.10a, eerste lid, van de Wet kinderopvang BES.
[5] Te weten: (a) een houder van een kindercentrum, (b) een gastouder, (c) bij een kindercentrum of gastouder werkzaam persoon, of (d) op een locatie waar gastouderopvang plaatsvindt structureel aanwezig persoon van 18 jaar of ouder.
[6] Misdrijf tegen de zeden of mishandeling gepleegd door een houder van een kindercentrum, een gastouder, een persoon die bij een kindercentrum of gastouder werkzaam is of een persoon die structureel aanwezig is op een locatie waar gastouderopvang plaatsvindt.

Wijziging van de Wet inburgering 2021

Op basis van het Besluit inburgering 2021 mag de inburgeringsplichtige bepaalde onderwijsuren[7] meetellen voor de zelfredzaamheidsroute[8].[9]

Als verantwoordelijke voor de inburgering, heeft de gemeente informatie nodig over de gevolgde onderwijsuren. Die informatie verkrijgt de gemeente op dit moment via de inburgeraar. De inburgeraar krijgt een formulier van de gemeente, laat dit invullen door de onderwijsinstelling en retourneert het formulier daarna aan de gemeente.

Meerdere organisaties[10] hebben aangegeven dat deze verantwoordelijkheid niet bij de inburgeraar zou moeten liggen. Er is op dit moment alleen geen wettelijke basis voor gegevensuitwisseling tussen onderwijsinstellingen en gemeenten. Het concept creëert hiervoor een grondslag.

Wetgevingstoets

1. Wijziging Wet kinderopvang BES – noodzaak verwerken bijzondere persoonsgegevens

Het concept bepaalt dat de deskundige bijzondere categorieën van persoonsgegevens kan verwerken en dat de deskundigen deze persoonsgegevens aan elkaar kunnen verstrekken. De AVG merkt als bijzondere persoonsgegevens aan: persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid.[11]

Het concept concretiseert niet welke bijzondere persoonsgegevens mogen worden verwerkt. Zonder onderbouwing is de noodzaak tot het verwerken van *alle* categorieën bijzondere persoonsgegevens niet aangetoond.

Het concept bepaalt weliswaar dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld over gegevensverwerking, maar deze delegatiegrondslag bevat slechts een mogelijkheid (dus geen verplichting) dat die regels betrekking hebben op de te verwerken gegevens.

---

[7] Onderwijsuren met betrekking tot de Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse maatschappij, die gevolgd zijn in het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of entreeonderwijs.
[8] Zelfredzaamheidroute: De inburgeringsplichtige die naar het oordeel van de gemeente redelijkerwijs niet in staat is het inburgeringsexamen of het taalschakeltraject te behalen binnen de daarvoor gestelde termijn, volgt een intensief traject dat aansluit bij de persoonlijke capaciteiten van de inburgeringsplichtige. Dit traject is gericht op het verwerven van mondelinge en schriftelijke vaardigheden in de Nederlandse taal, zelfredzaamheid, activering en participatie in de Nederlandse maatschappij (artikel 9, eerste lid, van de Wet inburgering 2021).
[9] Artikel 3.14, negende en tiende lid, van het Besluit inburgering 2021.
[10] Te weten: de PO-raad, VO-Raad, Sectorraad Praktijkonderwijs, LOWAN-vo en de Sectorraad GO (toelichting, p. 10).
[11] Artikel 9, eerste lid, van de AVG.

De AP concludeert dat de noodzaak tot het verweken van *alle* categorieën van bijzondere persoonsgegevens niet is aangetoond. Dit betekent dat het concept en/of de toelichting moet worden aangepast.

2. Wijziging Wet kinderopvang BES – uitzondering verwerkingsverbod bijzondere persoonsgegevens

Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is bovendien op grond van de AVG verboden, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond.[12] In de toelichting is niet onderbouwd welke uitzonderingsgrond van toepassing is.

De voorgestelde verwerking van bijzondere persoonsgegevens zou kunnen berusten op de uitzonderingsgrond 'zwaarwegend algemeen belang'.[13] Maar daarvoor moet de toelichting wel aantonen dat aan de eisen van deze uitzonderingsgrond wordt voldaan.

De AP concludeert dat in de toelichting niet is onderbouwd welke uitzonderingsgrond op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens van toepassing is. Dit betekent dat de toelichting moet worden aangevuld.

Werklast voor de AP

De AP verwacht niet dat het concept zal leiden tot een significant grotere werklast voor de AP.

Openbaarmaking

De AP publiceert deze wetgevingstoets binnen twee weken op haar website.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

[redacted]

[12] Artikel 9, eerste en tweede lid, van de AVG.
[13] Artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG.

Datum
28 mei 2026

Ons kenmerk
[redacted]

-Bijlage

--*--

Toetsingskader AP

De AP beziet of het concept met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens strookt met het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU), de AVG of de Richtlijn politie en justitie, de algemene rechtsbeginselen van de EU en het overige relevante recht, waarbij onder meer voldoende aannemelijk moet zijn gemaakt dat voldaan wordt aan het evenredigheidsbeginsel, doordat:

1. het concept geschikt is om de nagestreefde doelstelling van algemeen belang of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen te verwezenlijken (*geschiktheid*);
2. het doel niet redelijkerwijs even doeltreffend kan worden bereikt op een andere wijze, die de grondrechten van de betrokkenen minder aantast (*subsidiariteit*);
3. de inmenging niet onevenredig is aan dat doel, wat met name een afweging impliceert van het belang van het doel en de ernst van de inmenging (*proportionaliteit*);
4. het concept voldoende duidelijk en nauwkeurig is over de reikwijdte en in de toepassing voorspelbaar is (*rechtszekerheid*);
5. het concept voldoende aangeeft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, en aldus waarborgt dat de inmenging tot het strikt noodzakelijke wordt beperkt (*inhoudelijke en procedurele waarborgen*) en
6. het concept verbindend is naar nationaal recht (*verbindendheid naar nationaal recht*).

De AP slaat daarbij in het bijzonder acht op de rechten van betrokkenen en de overeenstemming van het concept met artikel 6, eerste en derde lid, en 9, van de AVG, dan wel 8 en 10 van de Richtlijn politie en justitie en met de in artikel 5 van de AVG dan wel artikel 4 van de Richtlijn politie en justitie vastgestelde beginselen. Hieruit volgt onder andere dat:

(a) verwerkingen *rechtmatig, behoorlijk en transparant* moeten zijn ten aanzien van de betrokkene;
(b) dat persoonsgegevens alleen mogen worden verzameld voor *welbepaalde, nadrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden*; en
(c) verwerkingen *toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat voor de doeleinden noodzakelijk is.*

--*--